



SAKSBEHANDLER  
Leif Anker

VÅR REF.  
20/00266-2

ARK. Sakarkiv  
2.2.1

DERES REF.  
2020/1548-1

INNVALGSTELEFON

DERES DATO

VÅR DATO  
20.02.2020

TELEFAKS  
+47 22 94 04 04  
postmottak@ra.no  
www.riksantikvaren.no

Vestland fylkeskommune  
Postboks 7900  
5020 BERGEN

Att:

## TILSKUDD OG UTBETALING - VESTLAND FYLKESKOMMUNE - STATSBUDEJETTET 2020 KAP 1429 POST 71- VEDTAK OM TILSKUDD OG TILSAGN TIL FREDETE KULTURMINNER I PRIVAT EIE, KULTURMILJØ OG KULTURLANDSKAP

Riksantikvaren viser til brev fra Vestland fylkeskommune 15.01.2020 med søknad om tilskudd for 2020 på kr.55 063 429,- fra statsbudsjettet 2020 kap. 1429 post 71 fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap.

### **Vedtak om tilskudd, utbetaling og tilsagn**

På bakgrunn av en vurdering av søknaden fatter Riksantikvaren følgende vedtak:

#### ***Vedtak om tilskudd for 2020***

*Riksantikvaren gir med dette tilskudd på kr 17 000 000,- fra post 71 fredete bygninger og anlegg i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap.*

#### ***Vedtak om tilsagn for 2021***

*Riksantikvaren gir med dette et tilsagn for 2021 på kr 10 000 000,- fra post 71 fredete bygninger og anlegg i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap.*

### **Utbetaling for 2020**

Riksantikvaren utbetaler med dette tilsagn for 2020 på kr 6 500 000,- og tilskudd for 2020 på kr 17 000 000,- til sammen kr 23 500 000,-.

Fylkeskommunens håndtering av tilskuddsmidlene skal følge «Reglement for økonomistyring i staten» og vilkår nærmere beskrevet i dette brevets vedlegg 1 «Retningslinjer og vilkår for tilskudd fra statsbudsjettet kap. 1429 post 71-79». Fylkeskommunens søknadsbehandling skal oppfylle vilkår beskrevet i dette brevets vedlegg 2 «Kriterier for Riksantikvarens tildeling og føringer for fylkeskommunenes søknadsbehandling post 71».

Vedlegg 1 «Retningslinjer og vilkår for tilskudd fra statsbudsjettet kap. 1429 post 71-79» skal legges ved brev om tilskudd til tilskuddsmottaker.

Vi gjør særskilt oppmerksom på at Riksantikvaren med virkning fra 2019 aksepterer at tilskudd kan overføres til de to følgende budsjettårene jf Bevilgningsreglementet § 5. Det er en forutsetning at det er søkt om forlengelse.

### **Begrunnelse for vedtak om tilskudd og tilsagn**

Hovedoppgaven for kulturminneforvaltningen er å hindre tap av kulturminner og kulturmiljø, og å ta vare på kulturminnene som bruksressurser og som grunnlag for kunnskap, opplevelse og verdiskaping.

Midlene på post 71 skal i hovedsak til nasjonalt mål om at fredete bygninger og anlegg i privat eie skal ha ordinært vedlikeholds nivå innen 2020. Noen av midlene kan også benyttes til kystkultur og fredete og særlig verdifulle kulturmiljø og landskap. Se KLD sitt tildelingsbrev til Riksantikvaren 2020 for mer informasjon:

(<https://www.regjeringen.no/contentassets/0fdb7d48c07849eea3749623dc4c59b9/riksantikvaren-2020.pdf>).

I fordelingen av midler til fylkeskommunene har Riksantikvaren vurdert søknadene på bakgrunn av kriteriene som er beskrevet i vedlegg 2, samt rapportering for 2019. I tråd med signalene i vårt tilskuddsbrev for 2019 er det i år lagt større vekt enn foregående år på oppfølging av tilstandsregistrering, restanser i tilskuddsmidler og ferdigstilte tiltak. Hovedkriteriet for tildeling av tilskuddsmidler er fortsatt antall fredete bygninger og anlegg i privat eie i de enkelte fylkene. Det er også lagt vekt på:

- Søknadssum fra private eiere/ Antall kvalifiserte søknader
- Innestående midler, fordelt og ufordelt på konto pr. 31.12.2019
- Fordelingen av tilstandsgrad
- Mangelfull eller manglende rapportering

Når en ser de to «gamle» fylkene under ett har det blitt utført i løpet av 2019 en veldig god jobb i forbindelse med oppdatering av gamle tilstandsregistreringer og vi ser at TG 9 nå ligger på ca. 12%. Dersom Vestland fortsetter denne satsingen, bør det være mulig å nærme seg 3% TG 9 som er målsettingen. Riksantikvaren er også tilfreds med at det er registrert til sammen 27 forbedrede tilstandsgrader i løpet av 2019. Dette er den mest målbare effekten av bruken av tilskuddsmidler.

Det er en svak reduksjon i tilskuddet for 2020. Hovedårsaken til dette er at vi registrere en kraftig økning av midler som overføres fra 2019. Selv om det meste av disse midlene er knyttet opp mot pågående prosjekter, krever det stor kapasitet for å følge opp dette på en effektiv måte. Vi har også fått en forklaring fra Vestlands side om forsinkelser av utbetalinger på grunn av tekniske utfordringer i forbindelse med sammenslåingen av fylkene. Tilsagnsmidlene er derimot økt kraftig etter at Riksantikvaren fikk en økning fra 40 til 60 millioner i tilsagnsfullmakt.

Med økt tilsagnsfullmakt må utnyttelsen av disse midlene bli mer effektiv. Vi ser at det er et stort forbedringspotensial for dette hos mange fylker. Hensikten med disse midlene er å gi en større forutsigbarhet for eiere som har prosjekter som går over flere år. Tilsagnsmidler bør derfor kombineres med ordinære tilskudd i forbindelse med

større prosjekter. Dette vil føre til at eiere ikke trenger å vente på nye vedtak om tilskudd til mars/april, men kan fortsette istandsettingen uavkortet til nye vedtak om tilskudd foreligger.

Fylkeskommunene har også et selvstendig ansvar for kulturminnevern. Bygninger og anlegg som er eid av kommune eller fylkeskommune er et lokalt og regionalt offentlig eieransvar. Riksantikvaren vil understreke viktigheten av at fylkeskommunene gir egne tilskuddsmidler til istandsetting av fredete og verneverdige bygninger.

Riksantikvaren har merket seg og at en i Hordaland har lyktes med kompetanse- og kapasitetsheving av håndverkere. Vi ser også at bruken av bygningsvernsrådgiver utgjør et godt bidrag i oppfølging av prosjektene. Etter sammenslåingen håper vi derfor at noe av dette arbeidet også kommer den nordre delen av det nye fylket til gode.

### **Aksept av tildeling**

Det vises til forvaltningslovens § 28 hvor det fremgår at dersom ikke mottaker klager på vedtaket innen 3 uker, er det automatisk akseptert.

### **Riksantikvaren trenger gode eksempler på istandsettingsprosjekter**

Bevaringsprogrammet for fredete bygninger i privat eie er en stor satsning for kulturminneforvaltningen. Riksantikvaren ønsker å forbedre sin rapportering til KLD. Vi har tidligere etterspurt skriftlige rapporter som er egnet til formidling fra konkrete istandsettingsprosjekter. Mange fylker har ikke svart på dette. Vi ber om at alle fylker sender oss en eller flere slike rapporter fra nylig avsluttede prosjekter i løpet av inneværende år.

### **Kriterier for fylkenes tilskudsbehandling post 71**

Privat eierskap er en forutsetning for å kunne få tilskudd fra post 71. Vi minner om vårt brev datert 28.06.2017 vedr. vurdering av vilkåret om privat eierskap.

Tildelingskriteriene for post 71 er uendret fra tidligere år jf Rundskriv T-1/19 («Tilskuddsrundskrivet» for 2020) fra KLD

(<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/tilskotsordningar-for-2020/id2677913/>). Det er vesentlig at de fylkeskommunene og Sametinget gjør en individuell vurdering av eierskap i hver enkelt søknad. Dette er særlig aktuelt for søknader fra stiftelser og selskapsformer med offentlig deltakelse. I slike tilfeller skal vurderingen dokumenteres på saken. Vi vil be om at fylkeskommunene melder fra til Askeladden-teamet om endringer dersom de anser at det er bygning/objekter som enten skal ut av eller inn i bevaringsprogrammet FRIP.

Vi vil også minne om at en forutsetning for å gi tilskudd er at det foreligger gyldig tilstandsregistrering og at denne blir oppdatert etter tiltak. Oppdatering kan f.eks. gjøres som en del av eller sammen med sluttrapport etter tiltak.

### **Føringer for fylkeskommunens tilskudsbehandling 2020**

#### *Egenandel og tilskudd*

I Rundskriv T-1/19 («Tilskuddsrundskrivet») framgår bl.a. krav til innhold i søknad om tilskudd. Under punkt om finansiering skal det bl.a. framgå egenandel/egeninnsats.

Riksantikvaren anser som hovedregel at tilskuddet ikke skal overstige 50-70 %. Unntak

fra dette må vurderes i lys av kulturminnets verdi, eiers nytte av bygningen og om det foreligger urimelig stort vedlikeholdsansvar. Dette må vurderes og dokumenteres i den enkelte saken. Fylkeskommunen må rapportere på hvilke bygninger som blir tildelt mer enn 70% av oppgitte kostnader med begrunnelse.

#### *Valg av utførende håndverkere*

Utførende firma skal oppgi formell kompetanse og referanseprosjekter med kontaktinformasjon. Håndverkerne skal ha fagskolepoeng eller studiepoeng innen praktisk bygningsvern eller kunne dokumentere tilsvarende realkompetanse. Generelt skal det stilles krav til at håndverkerne har deltatt i minst tre prosjekter tidligere med tilsvarende arbeidsoppgaver. Vi minner om at fylkeskommunen kan tillemppe kravene for de enkelte tiltak i lys av den faktiske situasjonen og tiltakets karakter. Læringer eller andre under kompetanseoppbygging skal følges opp kontinuerlig under arbeidet. Sentrale fagpersoner og byggeplassleder i utførende firma må beherske norsk for å kunne diskutere kvaliteten ved utførelsen.

#### *Dendrokronologiske analyser*

Fra og med 2017 fikk fylkeskommunene anledning bruke en mindre del av tilskuddet på post 71 til dendrokronologiske analyser. Åringsdatering av bygninger kan ha juridiske og forvaltningsmessige konsekvenser. Det er derfor avgjørende at erfarne personer velger ut prøvesteder og tar prøvene. Analyser må utføres med anerkjent vitenskapelig metode. Riksantikvaren er kjent med at noen fylkeskommuner har benyttet leverandører av åringsdatering som ikke er utført ved et vitenskapelig laboratorium med selvstendig oppbygging av grunnkurver. Vi vil understreke at dette er i strid med føringene i vårt tilskuddsbrev for 2019. Frikantikvaren forutsetter at fylkeskommunene har rutiner for åringsanalyser i samsvar med disse føringene. Åringsprøver og -analyser finansiert over post 71 skal oppfylle følgende vilkår:

- Prøvene skal tas av personer med god erfaring i prøvetaking
- Det må skrives feltrapport der det tydelig fremgår hvor i huset de enkelte prøvene er tatt
- Prøvene skal analyseres ved et vitenskapelig laboratorium med selvstendig oppbygging av grunnkurver
- For boreprøver eller skiveprøver fra fredete hus må det gis dispensasjon for inngrepet i forkant. Vi oppfordrer til at materialprøver avleveres Nasjonallaboratoriet for datering, NTNU, for fremtidig forskning

#### **Tilstandsregistrering av bygninger og bygningselementer**

For kulturminneforvaltningen er det viktig å ha oppdatert kunnskap om tilstanden på de fredete bygningene i privat eie når vi skal se på behov og effekt av tilskuddsordningene. Fra og med 2018 ble alle tilstandsregistreringer som er 10 år eller eldre, automatisk satt til ukjent tilstand (TG9) i Askeladden. Tilstandsregistrering og oppdatering av tilstandsgrad har vært fulgt opp svært godt i mange fylkeskommuner, mens andre av ulike årsaker ligger etter. Vi vil derfor anmode om at fylkene setter opp en plan for hvordan en kan fornye sine tilstandsregistreringer med en omløpshastighet på 7-8 år. Vårt mål er at innen utgangen av 2020 skal prosentandelen for TG 9 være redusert til maksimalt 3%. Dette er et ambisiøst mål som vi forventer at også

fylkeskommunene deler. Mange fylkeskommuner har gjort en stor innsats, mens noen fortsatt har urovekkende etterslep selv etter tre års satsing

Status på bygningens tilstand vil stå sentralt når resultatene av bevaringsprogrammet FRIP skal gjøres opp ved kommende årsskifte. Det er derfor avgjørende at oppgaven med tilstandsregistrering fortsatt blir prioritert inneværende år. Vi ber derfor fylkeskommunene melde skriftlig om hvordan dette vil bli løst innen 15. april.

### **Refusjonsordningen for tilstandsregistrering**

Riksantikvaren viderefører refusjon for tilstandsregistrering i 2020. Ordningen ble innført midlertidig i 2017 for å stimulere fylkeskommunene til gjennomføring av en pålagt oppgave hvor det har vært store restanser. Riksantikvaren vil vurdere å avslutte refusjonsordningen ved kommende årsskifte. Refusjonsordningen gjelder kun tilstandsregistreringer av bygning med tilstandsgrad 9 og tilstandsregistreringer som er eldre enn 8 år. For å stimulere til økt aktivitet økte Riksantikvaren i 2019 refusjonen til kr 5000 per registrering. Refusjonsbeløpet videreføres i 2020. Tilstandsregistreringen må inneholde en fornyet beskrivelse ned på bygningselementnivå med en ny vurdering av hovedtilstandsgrad. Fristen for anmodning om utbetaling er 01.11.2020. Det kan ikke påregnes refusjon dersom fristen oversittes. En anmodning om utbetaling må inneholde summen som ønskes utbetalt og opplysning om antall gjennomførte tilstandsregistreringer med tilhørende Askeladden ID.

### **Særskilt om rapportering for 2020**

Med bakgrunn i merknader fra Riksrevisjonen samt erfaring fra tilsyn i flere fylkeskommuner og behov for en realitetsorientering av bevaringsprogrammet FRIP, har Riksantikvaren de siste årene lagt større vekt på rapporteringen fra regionalforvaltningen. Dette vil bli videreført for 2020. Vi viser til tilsendt disposisjon (mal) for rapportering 2020 og vil komme tilbake med informasjon om dette og om søknad for 2021 mot slutten av året. Manglende eller mangelfull rapportering vil fortsatt bli sterkt vektlagt ved Riksantikvarens fordeling av tilskuddsmidler til fylkeskommunene i 2021.

### **DigiSak**

«Tilskuddsmodulen» vil bli faset ut når den digitale søknadsportalen «DigiSak» blir operativ for hele kulturminneforvaltningen. DigiSak innebærer at aller søknader om tilskudd og dispensasjon vil bli behandlet elektronisk. Dette er planlagt gjennomført høsten 2020, tidsnok for tilskuddsbehandlingen på post 71 for 2021. Omlegging til DigiSak medfører også at godkjenninger av søknader og tilskuddsrapportering i Askeladden faller bort. Dette vil kunne lette en del av saksbehandlingen regionalt og hos Riksantikvaren. DigiSak vil også lette rapporteringen mellom fylkeskommunene og Riksantikvaren ved at data blir tilgjengelige direkte fra søknadsportalen.

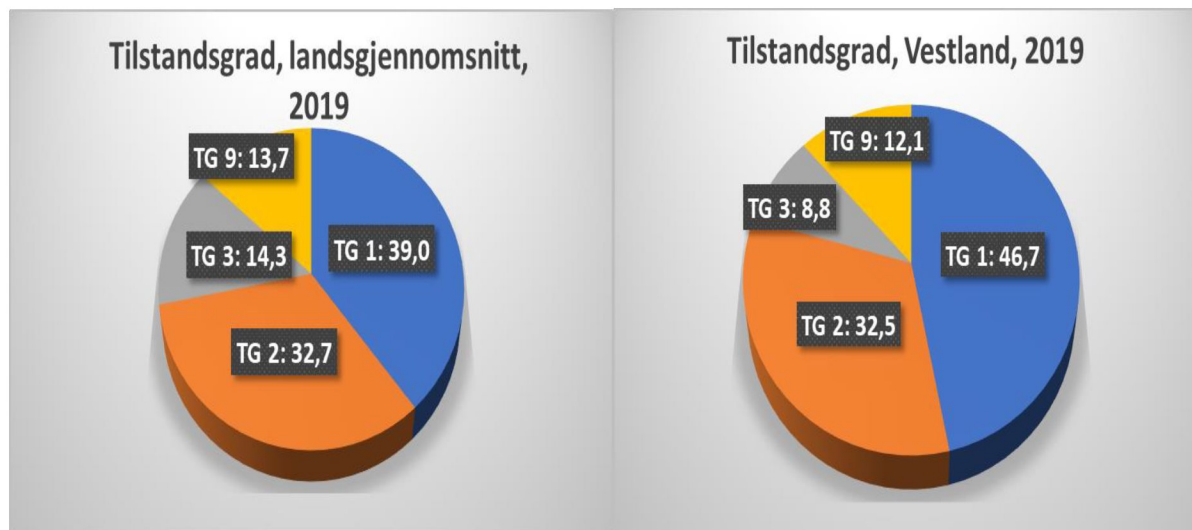
### **Fordeling av tilstandsgrader på landsbasis og for fylkeskommunene**

I 2019 ble utbedringstiltak lagt inn i tilstandsregistreringsskjemaet. Inntil et nytt elektronisk søknadssystem er på plass for hele regionalforvaltningen, vil tilgang til tilskuddsmodulen i Askeladden fortsatt være:

<https://askeladden.ra.no/AskeladdenTilskudd/Pages/LoginPage.aspx?ReturnUrl=%2fAskeladdenTilskudd%2fStandard.aspx>

Tilstandsregistreringer eldre enn 10 år automatisk gå til tilstandsgrad ukjent (TG 9).

Vi legger ved to kakediagrammer som viser fordelingen av tilstandsgrader på landsbasis og for Innlandet fylkeskommune



Diagrammene viser at Vestland ligger nær landsgjennomsnittet i fordelingen av tilstandsgrader. Som nevnt over oppfordrer vi Vestland til å fortsette det gode arbeidet med istandsetting av fredete bygninger som er gjort så langt.

**Frister for informasjonsutveksling i Askeladden og i skriftlig form:**

Informasjonsflyt mellom fylkeskommunene og Riksantikvaren	Ansvar	Frist	
Frist for oppdatering av tilstandsgrad for nye objekter uten tilstandsgrad og objekter som er satt i stand.	FK	31.12.2020	Askeladden
Frist for innlegging av søknader	FK	15.01.2021	DigiSak
Frist for økonomisk rapportering	FK	15.01.2021	DigiSak
Skriftlig og overordnet økonomisk rapportering/midler som ikke inngår i tilskuddsmodulen/Digisak, samt midler til overføring, inkl. renter	FK	15.01.2020	Brev
Tilskuddsbrev, tilsagn for 2021 og utbetaling av tilskudd og tilsagn for 2020	RA	25.02.2020	Brev
Godkjenne søknader i Askeladden (for fylkeskommuner uten DigiSak)	RA	25.02.2020	Askeladden
Informasjon om måltall for oppdatering av tilstandsregistreringer i 2020	FK	15.04.2020	Brev
Utbetalingsanmodning tilstandsregistrering	FK	01.11.2020	Brev

### Om søknadsrunden for 2021

Riksantikvaren vil komme tilbake med informasjon om søknadsrunden for 2021 i et eget brev.

**Vi ønsker lykke til med årets fordeling, og dere må selvsagt bare ta kontakt om det skulle være noe.**

Vennlig hilsen

Linda Lovise Veiby (e.f.)  
seksjonssjef

Leif Anker

**Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift**

Vedlegg: 2

## Kontering - Regionalforvaltningen

(til internt bruk for Riksantikvaren)

### Utbetaling - Tilsagnsfullmakten fra 2020 (utbetaling av forhåndstilsagn gitt i 2019)

Beløp: Kr 6 500 000,-	Mottakers kontonummer 8111.07.82292	Konto: 8719	Koststed: 45	Tilsagnsnummer: 200146...
Merknad: Merkast med 440305 Kap/post 142971				

### Utbetaling tilskudd 2020 post 71

Beløp: Kr 17 000 000,-	Mottakers kontonummer 8111.07.82292	Konto: 8719	Koststed: 45	Tilsagnsnummer: 200146...
Merknad: Merkast med 440305 Kap/post 142971				

### Tilsagn 2021 – neste år post 71 - Tilsagnsfullmakt for 2021

Konto: 8719	Koststed: 45	Tilsagnsnummer: 210146...	Beløp Kr 10 000 000,-
Merknad: Kap/post 142971			